

VHOC

Ontwerpelectielijst voor archiefbescheiden van (inter)gemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 2017

Anthony van der Wulp
Amersfoort, 17 februari 2016

© VHIC

VHOC Programma

VNG

- > De 'nieuwe' waarderingsmethodiek
- > De opzet van de nieuwe ontwerpelectielijst

Pauze

- > Oefeningen in toepassen nieuwe selectielijst

Pagina 2

© VHIC

VHOC Waarom een selectielijst?

VNG

- > Waarom selecteren we informatie?

Pagina 3

© VHIC

VHOC De nieuwe waarderingsmethodiek

VNG

- > Rond 2005 waren er twee hoofdredenen om de bestaande selectieaanpak en waarderingsmethode tegen het licht te houden.
 1. Het streven in een digitale omgeving bij de bron, dus direct bij vorming te selecteren en zo een digitale bewerkingsachterstand te voorkomen
 2. De wens te komen tot een meer gebalanceerde collectieopbouw waarbij archiefinstellingen meer rekening houden met maatschappelijke ontwikkelingen en de bijzondere waarde van particuliere archieven

Pagina 4

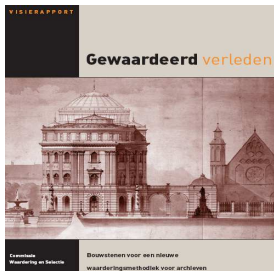
© VHIC

VHOC Gewaardeerd verleden

VNG

- > Commissie Waardering en Selectie

Gewaardeerd verleden. Bouwstenen voor een nieuwe waarderingsmethodiek voor archieven.

Pagina 5

© VHIC

VHOC Gewaardeerd verleden (2)

VNG

- > Waardering en selectie op niveau van actoren en archiefvormers
- > Niet alleen de overheid, ook interactie tussen overheid en burger
- > Een 'gewogen procedure': zorgvuldig beredeneerd en opgesteld

"We schrijven en documenteren de geschiedenis van Nederland"

Pagina 6

© VHIC

VHOC Nieuwe instrumenten

- > 2011 OCW en BZK, Archiefvisie (*Brief aan de Tweede Kamer van de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK. Actieprogramma voor een op de digitale toekomst toegerust archiefbestel.*)
- > In deze Archiefvisie is de nieuwe waarderingsmethodiek verplicht gesteld voor de gehele overheid.
- > Drie verschillende invalshoeken voor bepalen waarde van archieven: een systeemanalyse, een trendanalyse en een risicoanalyse.

© VHIC Pagina 7

VHOC 'Belangen in balans'

- > "Belangen in balans. Handreiking voor waardering en selectie van archiefbescheiden in de digitale tijd." Versie 1.0 voor departementen, inclusief diensten en agentschappen, Nationaal Archief, maart 2015
- > Trendanalyse -> periodieke hotspotmonitor.

© VHIC Pagina 8

VHOC Systeemanalyse

Bewaren hoe het was, volgens de principes van hoe het wordt

Systeemanalyse in verband met de selectielijst van gemeentelijke archiefbescheiden

prof. dr. M.J.W. van Twist
drs. B.M.H. Ollivier-Pat
D. Bressers MSc
Nederlandse School voor Openbaar Bestuur
19 december 2013

© VHIC Pagina 9

VHOC Systeemanalyse

- > De systeemanalyse is het fundament dat onder de trend- en risicoanalyse ligt.
- > Het doel van de systeemanalyse is om 'een basis aan informatie over het functioneren van de overheid te identificeren'.
- > Een systeemanalyse dient structuren (relaties tussen actoren, functies en informatieobjecten) in kaart te brengen om wezenlijke informatie te identificeren en is nodig om activiteiten van gemeenten te kunnen reconstrueren.
- > De systeemanalyse kent twee componenten: een institutionele en een inhoudelijke component.

© VHIC Pagina 10

VHOC Systeemanalyse

- > De **institutionele component** van de systeemanalyse heeft betrekking op het aanwijzen van informatieknooppunten, op grond van een analyse van de besluitvormings- en communicatiestructuren.

Deze informatieknooppunten vormen de belangrijkste schakels in besluitvormings-, communicatie- en uitvoeringsprocessen.

- > Daarnaast heeft iedere overheidsorganisatie een inhoudelijke kernopgave. De **inhoudelijke invalshoek** van deze analyse identificeert welke informatie het meest essentieel is voor het realiseren van de doelstellingen van de gemeente.

Kortom: wat voor soort informatie kan als essentieel worden aangemerkt voor bewaring?

© VHIC Pagina 11

VHOC Systeemanalyse

- > Op basis van de ontwikkeling in de bestuurskunde zijn er vier verschillende paradigma's te onderscheiden die ieder een eigen zienswijze op het openbaar bestuur weergeven en zo elk weer een ander beeld oproepen van lokaal bestuur.

- *Rechtmatig lokaal bestuur: organisatie, compliance*
- *Presterend lokaal bestuur: Public Management*
- *Vervlochten lokaal bestuur: samenwerking*
- *Participerend lokaal bestuur: participatie*

© VHIC Pagina 12

VHOC Trendanalyse

VNG

**Rapport prospectieve trendanalyse VNG
2010-2020**

Beschikingsontwikkeling per gemeente
2010 - 2020

STROOM IN
ADVIES EN OPLEIDINGEN IN INFORMATIEVOORZIENING

drs. R. de Slaa en mev. drs. H.A. Hübner
juli 2014

Pagina 13

VHOC Trendanalyse

VNG

Huidige en toekomstige ontwikkelingen in kaart.

Vier invalshoeken:

- Demografie
- Economie
- Technologie
- Veranderende samenleving

Pagina 14

VHOC Trendanalyse

VNG

Zes trends in het gemeentelijke domein:

- **Sociaal Domein:** zorgkosten, participatie
- **Domein Ruimte:** verstedelijking
- **Domein Lokale economie, onderwijs en werkgelegenheid:** internet, flexibilisering, zzp'ers
- **Domein Cultuur, sport en recreatie:** wellness
- **Domein Openbare orde en veiligheid:** nieuwe vormen criminaliteit, participatie
- **Domein Bestuur, organisatie en dienstverlening:** andere verhouding tot maatschappij en initiatieven.

Pagina 15

VHOC Risicoanalyse

VNG

Rapport Methodiek Risicoanalyse

Metode 1.4
26 november 2014

Doel: bepalen van belang van informatie-elementen voor de bedrijfsvoering van de zorgdrager.

Risico is het potentiële nadeel dat de organisatie ondervindt door het al dan niet beschikbaar hebben van haar archiefbescheiden. Het gaat om het belang van de informatie voor de zorgdrager zelf.

VHOC
A.L.M. van Nijl (MBA)
drs. R.B. Kaptein
drs. A.J. Verheg

Pagina 16

VHOC Risicoanalyse

VNG

Risicoklasse	Secundaire gebruiksstermijn
Klasse 1	1 jaar
Klasse 2	5 jaar
Klasse 3	10 jaar
Klasse 4	20 jaar
Klasse 5	50 jaar

Risicocategorie	Definitie
Bestuurlijk-politiek risico	Het potentiële nadeel dat de organisatie ondervindt doorzet de beslissing van de organisatie en de publieke verantwoording over de hiervoor genomen beslissingen.
Operationeel risico	Het potentiële nadeel dat de organisatie ondervindt in de kwaliteit en mogelijkheden van de uitvoering van de door de organisatie gestelde doelen.
Juridisch risico	Het potentiële nadeel dat de organisatie ondervindt doordat de beslissing van de organisatie niet behartigd kunnen worden in geschillen met derde partijen.
Financieel risico	Het potentiële nadeel dat de organisatie ondervindt in de vorm van extra uitgaven, kosten of de vermindering van inkomsten.
Altruïstisch risico	Het potentiële nadeel dat de organisatie ondervindt op haar uitstraling, gezag en imago.

Omvang risico = kans x impact

Pagina 17

VHOC Samenspel van analyses

VNG

Pagina 18

VHOC Stellingen

- > De nieuwe waarderingsmethodiek maakt dat je meer tijd nodig hebt voor archiefselectie.
- > Is de nieuwe waarderingsmethodiek echt nieuw?

© VHIC Pagina 19

VHOC Programma

- > De nieuwe waarderingsmethodiek
- > **De opzet van de nieuwe concept selectielijst**

Pauze

- > Oefeningen in toepassen nieuwe selectielijst

© VHIC Pagina 20

VHOC 29 procestypen vormen de hoofdstructuur

Voorzorging aanvragen
 Voorzieningen verstrekken Beleid en regelgeving opstellen Product of diensten aanvragen
 Status aanvragen Gegevens administreren / verwerken
 Producten en diensten leveren Toestemming verlenen
 Instellen en inrichten organisatie Betwisten
 Adviseren Betalen en innen Gebeurtenis organiseren
 Verzoeken behandelen Geschillen behandelen Toezien en handhaven
 Toestemming vragen Heffen Aangiften behandelen
 Evaluatie uitvoeren Toezicht en handhaving ondergaan
 Aangifte doen Status toekennen Plannen opstellen Informeren
 Openbare ruimte inrichten Onderhouden en repareren

© VHIC Pagina 21

VHOC 29 procestypen vormen de hoofdstructuur

- > Hoog abstractieniveau
- > Zelfde uitgangspunten als een zaaktype
- > Ook voor wijzigen en beëindigen
- > Wat vinden jullie van deze lijst?

© VHIC Pagina 22

VHOC Oefening

Onder welk proces kunnen we de genoemde documenten plaatsen?

1. Betaalde factuur
2. Adviseren van het waterschap
3. Aanvraag rijbewijs
4. Wob-verzoek
5. Jaarrekening
6. Verleende collectevergunning
7. Gegunde aanbesteding
8. Niet gegunde aanbesteding
9. Gemeentenieuws Amersfoort
10. Aanvragen watervergunning

© VHIC Pagina 23

VHOC Waarom procesgericht?

- > Nieuwe selectieaanpak (2010)
De selectielijst moet zo goed mogelijk aansluiten op de informatiehuishouding van de zorgdrager.
- > Archiefbesluit 1995 art. 5 lid 2 (gewijzigd in 2012):
"De systematische opsomming (...) is in overeenstemming met de voor het archief geldende ordeningsstructuur."
- > De praktijk

© VHIC Pagina 24

VHOC **Uitgangspunten**

- > Elk processtypen wordt beschreven vanuit het **oogpunt** van de gemeente.
- > Een processtypen betreft de hele **cyclus**: zowel het instellen c.q. aangaan c.q. starten, als het wijzigen c.q. beëindigen c.q. stoppen van een procesobject (de intrekking van een vergunning, de aanpassing of beëindiging van een overeenkomst, de sloop van de brug).
- > Een processtypen is sector/domeinonafhankelijk.

© VHIC Pagina 25

VHOC **Uitgangspunten (2)**

- > De benoemde **resultaten** bij een processtypen beschrijven de mogelijke uitkomsten die het proces kan hebben.
- > Alle zaaktypen binnen een proces dienen een **gelijsoortig resultaat** te bereiken
- > De benoemde processtypen sluiten aan bij het **zaakgericht werken** zoals dat bij gemeenten plaatsvindt.

© VHIC Pagina 26

VHOC **Procesgericht – taakgericht?!**

- > “Is sector/domeinonafhankelijk
- > Adviescommissie archieven: aanvullende indeling naar taakveld beschikbaar

© VHIC Pagina 27

VHOC **Programma**

- > De nieuwe waarderingsmethodiek
- > De opzet van de nieuwe concept selectielijst

Pauze

- > Oefeningen in toepassen nieuwe selectielijst

© VHIC Pagina 28

VHOC **Programma**

- > De nieuwe waarderingsmethodiek
- > De opzet van de nieuwe concept selectielijst

Pauze

- > **Oefeningen in toepassen nieuwe selectielijst**

© VHIC Pagina 29

VHOC **Opbouw selectielijst**

№	Proces	Procesbeschrijving	Procesobject	Processtart	Procesduur	Proceskosten	Procesrisico	Procescomplexiteit	Procesimpact	Procesprioriteit	Procesaanpak	Procesresultaat	Procesindicatoren	Procescontrole	Procesdocumentatie	Procescommunicatie	Procesorganisatie	Procesverantwoordelijkheid	Procesaanpak	Procesresultaat	Procesindicatoren	Procescontrole	Procesdocumentatie	Procescommunicatie	Procesorganisatie	Procesverantwoordelijkheid
1	

© VHIC Pagina 30

VHOC Generieke en specifieke resultaten **VNG**

- > Per proces zijn er in alle gevallen algemene resultaten benoemd. Deze gelden in de basis voor alle bijbehorende archiefbescheiden.
- > In uitzondering hierop zijn er, op basis van de verschillende analyses en wetgeving, specifieke resultaten benoemd. Deze gelden voor een specifiek omschreven deel van de archiefbescheiden.
- > De termijn van een specifiek resultaat gaat in dat geval boven de termijn van een algemeen resultaat.
- > Dus: alles wat niet specifiek is benoemd, valt onder generiek resultaat

© VHIC Pagina 31

VHOC Herkomst specifieke resultaten **VNG**

- > Specifieke resultaten opgenomen en gewaardeerd op grond van:
 - > Specifieke bewaartermijnen in wet- en regelgeving (voorbeeld: bijlage 6 Regeling Basisregistratie Personen BRP)
 - > Uitkomsten systeemanalyse
 - > Uitkomsten trendanalyse
 - > Uitkomsten risicoanalyse

© VHIC Pagina 32

VHOC Procesresultaten **VNG**

Toestemming verlenen	Beleid en regelgeving opstellen	Overeenkomsten aangaan
<ul style="list-style-type: none"> • Verleend • Geweigerd • Ingetrokken • Afgebroken 	<ul style="list-style-type: none"> • Vastgesteld • Niet doorgegaan • Ingetrokken • Afgebroken 	<ul style="list-style-type: none"> • Aangegaan • Niet doorgegaan • Beëindigd • Afgebroken

Procesresultaat bepaalt waardering van informatie

© VHIC Pagina 33

VHOC Generieke en specifieke resultaten **VNG**

```

    graph LR
      A[Selectielijst-proces 1] --> B[Procesresultaat A]
      A --> C[Procesresultaat B]
      B --> D[Generiek resultaat 1.1]
      B --> E[Specifiek resultaat 1.1.4]
      B --> F[Specifiek resultaat 1.1.5]
      C --> G[Generiek resultaat 1.2]
    
```

© VHIC Pagina 34

VHOC Voorbeeld resultaten **VNG**

```

    graph LR
      A[11.Toestemming verlenen] --> B[Verleend]
      A --> C[Geweigerd]
      B --> D[11.1 Verleend]
      B --> E[11.1.4 Verleend, tanksanering]
      B --> F[11.1.5 Verleend, vergunning met brondocument BAG]
      C --> G[11.2 Geweigerd]
    
```

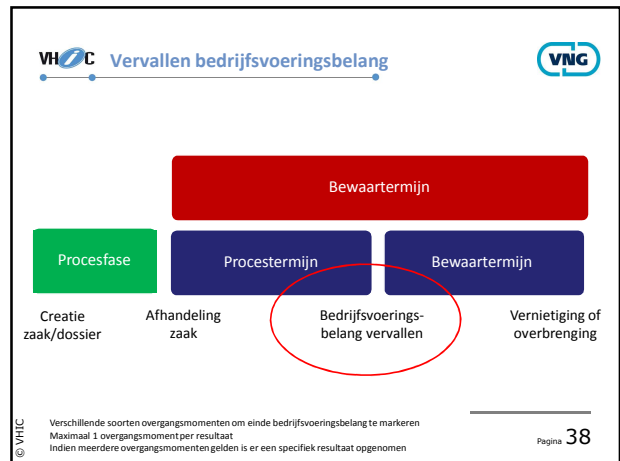
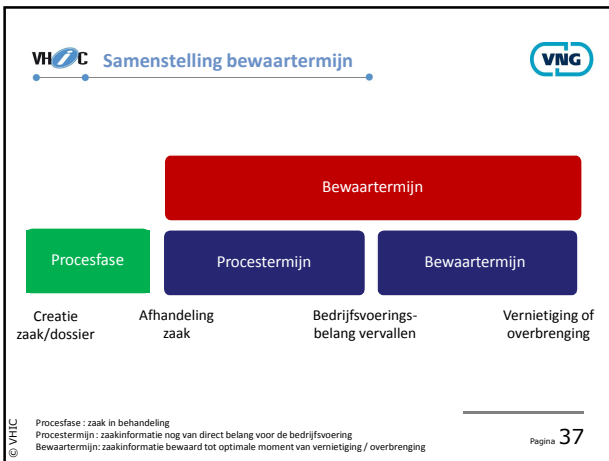
© VHIC Pagina 35

VHOC Bewaartermijnen resultaten **VNG**

```

    graph LR
      A[11.Toestemming verlenen] --> B[Verleend]
      A --> C[Geweigerd]
      B --> D[V1 na afhandeling]
      B --> E[V50 na afhandeling]
      B --> F[B]
      C --> G[V5 na afhandeling]
    
```

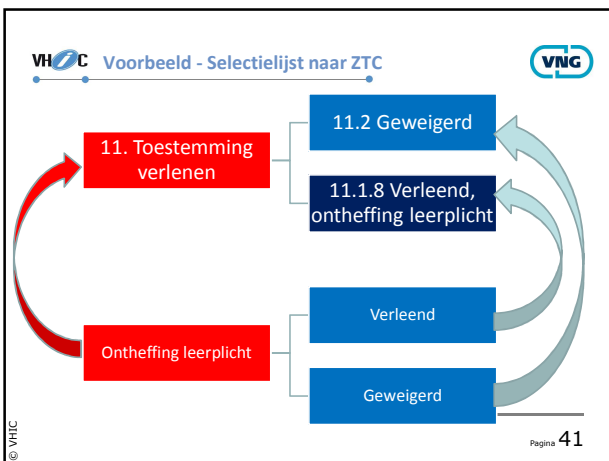
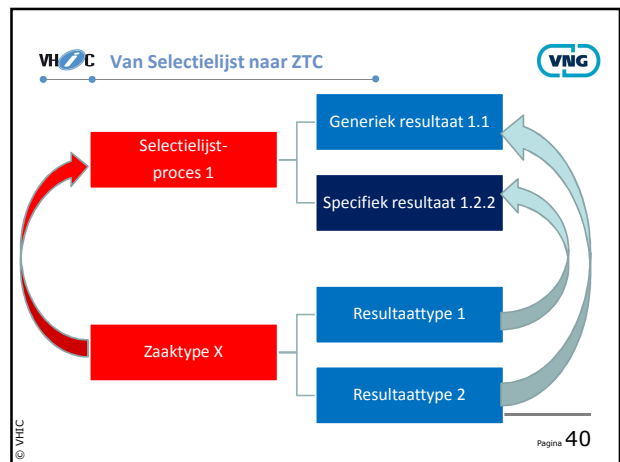
© VHIC Pagina 36

VHOC ZTC en Selectielijst

- > Ieder zaaktype valt onder 1 selectielijstprocesstype
- > Onder 1 selectielijstprocesstype vallen dus meerdere zaaktypen
- > De resultaattypen van een zaaktype moeten gematched worden op de resultaten van één selectielijstprocesstype

Pagina 39

VHOC ZTC en Selectielijst

- > ZTC 2.0: resultaattype bevat 'attributen':
 - > Selectielijstklasse
 - > Archiefnominatie
 - > Archiefactietermijn
 - > Brondatum archiefprocedure

Pagina 42

VHOC Oefening

> Oefening! In twee- of drietallen, 15-20 min. Match de volgende zaaktypen aan de processtypen in de selectielijst:

1. Opleggen OZB-beschikking
2. Bezwaarschrift WOZ (gegrond)
3. Bezwaarschrift WOZ (ongegronnd)
4. Bestemmingsplannen opstellen
5. Verleende evenementenvergunning
6. Organiseren evenement

© VHIC Pagina 43

VHOC Antwoorden

1. Opleggen OZB-beschikking
Proces 10 Heffen, 10.1 opgelegd
2. Bezwaarschrift WOZ (toegekend)
Proces 13 Geschillen behandelen, 13.1.1 Afgehandeld
3. Bezwaarschrift WOZ (ongegronnd)
Proces 13 Geschillen behandelen, 13.1 Afgehandeld.
4. Bestemmingsplannen opstellen
Proces 9 Status toekennen, 9.1.3 Toegekend. Bestemmingsplan

© VHIC Pagina 44

VHOC Antwoorden

5. Verleende evenementenvergunning
*Proces 11 Toestemming verlenen
Verskil tussen 11.1 en 11.1.1*
6. Organiseren evenement
*Proces 22 Gebeurtenis organiseren
Vergunning nodig? Dan ook proces 24 Toestemming vragen*

© VHIC Pagina 45

VHOC Verschillen met de huidige lijst

- > Procesgerichte indeling: hoofddeling overstijgt taakvelden
- > Verwijzingen naar te bewaren precedenter niet meer opgenomen (valt onder paragraaf 1.3 van inleiding Selectielijst)
- > Probleem van voorwaardelijke termijnen is ondervangen met overgangsmomenten
- > Niet al het beleid meer blijvend te bewaren:
intern beleid V, beleid met externe werking B

© VHIC Pagina 46

VHOC Invoering

- > Lokaal toepassen, al dan niet in zaaksysteem
- > Lijst wordt via update verwerkt in het model-DSP in de i-Navigator
- > Lokaal mogelijkheid tot aanpassingen:
via lokale hotspotmonitor (verplicht)
via lokale risicoanalyse of systeemanalyse (optioneel)
via uitzonderingen (paragraaf 1.3)

Rol RHC? Gemeentearchivaris? SIO?

© VHIC Pagina 47

VHOC Op grond van welke criteria kan afgeweken worden (par. 1.3 inleiding selectielijst)?

Informatie over:

- > kenmerkende trends/hotspots
- > zaken met een uniek karakter
- > bijzondere gebeurtenissen
- > beeldbepalende, karakteristieke, bijzondere objecten
- > samenvattingen van gegevens
- > belangrijke burgers en functionarissen
- > bescheiden die vervangen wat door een calamiteit verloren is gegaan
- > precedenter: individuele zaken die leiden tot algemene regels
- > bescheiden waarbij vernietiging de logische samenhang zou verstoren

© VHIC Pagina 48

VHOC Stellingen

- > De nieuwe selectielijst is niet toepasbaar op papieren archieven
- > De nieuwe selectielijst is gemakkelijk te automatiseren
- > Met de komst van de nieuwe selectielijst verandert er eigenlijk niet zoveel.

© VHIC Pagina 49

VHOC Vervolg

1. Verwerking reacties gemeenten, beroepenveld en pilots (*voltooid*) (oktober 2015)
2. Vooroverleg met het Nationaal Archief (*voltooid*) (oktober - november 2015)
3. Vaststelling definitieve ontwerpversie door adviescommissie Archieven (12 november 2015) (*voltooid*)

© VHIC Pagina 50

VHOC Vervolg (2)

4. Ter inzagelegging selectielijst bij het Nationaal Archief (voorjaar 2016)
5. Beantwoording en verwerking eventuele zienswijzen (voorjaar 2016)
6. Vaststelling selectielijst door de minister van OCW (voorjaar 2016)
7. Inwerkingtreding per 1 januari 2017

© VHIC Pagina 51

